

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novem ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általuk katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
 Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

A sajtóról.

Előfizetési felhívás-féle.

Szeretném ha nem gyászdal, hanem induló volna ez a kis cikk. Hogy ne keseregmen kellene a szomorú múlt eseményei és a ködös jövő reményei fölött.

Annyit beszélünk a keresztény szellem ébredéséről, hogy ennyit, hogy annyit haladtunk. Hogy valamely házban meny nyire istápolják a keresztény szellemet, mennyire akarják kitárni a múlt rozsdátot nyikorgó ajtaját a jelen és jövő üde tavaszi fuvalmának, annak megismerésére igen jó utmutatót nyújt az ő olvasmányuk. Mit olvas? Milyen újságot, milyen könyveket, milyen naptárt tart? Van-e érzéke az iránt, hogy megértse a mit a német mond: *was man isst, das ist er!* vagyis amivel az ember táplálkozik, azzá lesz.

Persze ezen mosolyognak egyesek.

— Hiszen én nem hiszem el azt, a mit azok a zsidógyerekek összeírnak. Észreveszem én, hogy mibe szögellik ki a huncutériájuk.

Ez csak olyan beszéd, mint mikor valaki jégen jár és bizonykodik, hogy ő ott el nem eshetik. Szinte képzeltetetlen, hogy ha valaki poros, piszkos, pókhálós szobá-

ban jár, hogy legalább a ruhájával föl ne szedjen valami szemetet. Oly észrevétel-nül ragad ránk az idegen szellem, hogy esk akkor vesszük észre, mikor már oly foltok vannak a ruhánkon, a melyek se-hogy sem akarnak tisztulni.

A mai olvasó közönség nem ér rá gondolkozni. A gondolkozást elvégzi helyette a regényíró, még inkább az újságírója. Hiába! a villamosság korszakát éljük. Ki érne rá kutatni azt, hogy vajjon igaz-e vagy hazugság, a mit ott elmondanak? Pedig úgy mondják el, mintha ott lettek volna. Úgy állítanak egymás mellé minden betűt, hogy lassan de biztosan ható mérge legyen. Itt egy elejtett hazugság, ott egy rágalom, a melyt roppant szavahihető ember ad elő, itt a gúny ott a nevétségessé tétel, a mellett az ő elvtársoknak és barátainak tuskón-bölkron keresztül való portálása.

Szeretném tudni, hogy ki tudna megállni az ilyen ostrom előtt? Mikor még csak védőeszköz, a másik hordozóinak felvilágosító röntgen-sugarai sem állanak rendelkezésre. Így történik aztán, hogy az olvasó maga sem veszi észre, de nem tudja igazán szeretni azt, a miért azelőtt lángolva lelkesedett, lanyha lesz, unalmas lesz előtte a katolikus ügy. Hogy aztán

pártolja, hogy pláne; áldozatot hozzon érte, arra meg épen képtelen.

Ismerünk magas állásban levő papokat, a kik gyűlölettel, a Reb Cziczeszbeiszser módjára megátkozzák a katolikus újságokat, melyekben az egyház jogait védelmezik. Na, hogy ezek az egyházért se lelkesednek, talán mondanunk sem kell.

Voltam egy kis schwáji városában, mely 6000 lakosával és a város környékével 2000 példányban vette igénybe a katolikus újságot. Van is katolikus összehirtás és érvényesülés. Csupán minálunk szokás megfizetni azokat, a kik a hátunkat porolják s végezetül kiröhögnek a butaságunkért.

Jogunk van kérni a kath. olvasóközönség pártfogását, hiszen az ő jogainak és érdekeinek védelméért áldozzuk fel nyugalmunkat s gyűjtjük munkára a katolikus közügyek bajvivóit. Törje meg a kath. olvasóközönség a jeget, forduljon felénk szeretettel, jóakarattal, ha úgy tartja szükségesnek: jóakaró felvilágosítással, de mindenekelőtt erkölcsi, szellemi és anyagi pártfogással s akkor győzni fog az igaz ügy s nem kell sopánkodni, a kezeket tördelni: hogy pusztulunk, vesztünk.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TARCÁJA.

Az üstökösökről.

Felolvasta a csákvári kath. körben 1902. évi december hó 8-án: **dr. Terkán Lajos.**

(Vége)

Az 1882. év igen gazdag volt nagyobb felfedezésekben. Az 1882-ik évi nagy szeptemberi üstökös oly fényes volt, hogy alig találunk hasonló feljegyzést az évkönyvekben: még világos nappal is látható volt. Ezen üstökös több tekintetben nevezetes. Kétszer vonult el a Nap tányérja előtt. Ez a fényes üstökös, a mely már jóval a napközeli előtt óriási csóvát és fényt árasztott, a legjobb távcsövekkel sem volt kísérhető a Nap tányérja előtt való elvonulásakor. Az első eltűnések azon véleményben voltak, hogy a Nap mögött került; de a kieli csillagda megfigyelései megcáfolták e feltevést, mert itt kétszer észlelték eltűnését: egyszer a Nap tányérja előtt, másodszer mögötte. A legnagyobb pompáját akkor fejtette ki, a mikor a napközeli áthaladt. Ekkor a fényes mag, a mely az Ég legfényesebb csillagával vetekedett fényességben, mintegy futja magából a mindenkit bámulatra ragadó csóvát, a mely több mint 150 millió km. hosszúságban terjeszkedett az űrben. E nagy távolságot könnyen elképzelhetjük magunknak, ha az üstökös fejét a Napra helyezzük gondolatban, ekkor csóvája a Földön messze túlterjedt volna.

Szeptember hó végén a csillagászok azt tapasztalták, hogy az üstökös feje mintegy meg-

hosszabbodott, s októberben oly óriási katastrofán esett át, hogy feje ketté vált, s a mi példátlan jelenség, a csóvája a Nap felé fordult. Nemsokára ezután az ugynevezett főtörzs közelében számos melléküstökös volt észlelhető. Bebizonyítva látjuk tehát amaz előbbi állításunkat, hogy egy üstökösből néha egész üstökös rajok keletkeznek.

E fényes üstökös szinképi megfigyelések alá is vették. Nálunk Konkoly és Gotthard urak észleléséből kiténik, hogy a Naptól messze eső régiókban három fényes szalagot mutatott a szinképi, a melyek szénhidrogén gázra vallanak. Mikor a Naphoz legközelebb volt a natriumgáz, a közönséges sóból párolgás által felszabadult izzó gáz fényes sárga csikja tündöklött erősen.

A dolog t. i. így van: minden gáz izzó állapotban fényes csikból vagy csikokból álló szinképi ad, míg lehűlt állapotban a rajtuk átható fényből oly színeket nyel el, a milyen szintű csikokat izzó állapotban kibocsát.

A magja folytonos, a szivárvány összes színeit tartalmazó szinképi ad, de a körülötte levő gázok, melyek légkört, levegőt képezik, nincsenek mind izzó állapotban s így egyes e gázoknak megfelelő csikokat elnyelik. Így pld. a Nap szinképiében hiányzik a natriumgázt jellemző fényes sárga csik, e helyen egy fényes fekete vonal van a Nap szinképiében. E fekete vonal helyén a mi üstökösünkénél a fényes, vastag sárga csik azonban megvolt.

Ebből most már az üstökösökre egy nagyon fontos újabb ismeretet állapíthatunk meg. A bolygók mind a Nap visszavert fényében tündökölnék, az üstökösök azonban önálló fényben ragyognak.

A régebbi időkben is kell még egy pár üstökös megemlítenem, hogy a kép teljes legyen.

1861-ben is volt egy nagy üstökös, a mely arról volt híres, hogy a Föld 480,000 km.-nyire belehatolt a csóvájába s oly szerencsésen történt az átvergődés, hogy megsejtelük sem volt a csillagásznak, hogy üstökös testében lélegzenek, csupán csak a számításokból bizonyosodtak meg róla.

Végül Biela, az angol katonatiszt üstökösét említenem meg, a melyet több ízben láttak s többször kellett felfedezni. Ez 1845—46. alatt két egyenlőtlen, egymástól nagyon távol eső töredékre bomlott, a bomlás tovább is tartott s többször nem is volt látható. Az 1872-iki, 85 és 92-ki nagy novemberi csillaghullást neki tulajdonítják. Azaz darabokra szakadt Biela, e darabok azonban mozgásukat tovább végezvén az említett évek novemberének végén a Földhöz nagyon közel jutván, mint hullócsillagok a légkörünkbe jutottak. 1885-ben nagy vasmeteorit hullott a Földre, melyet Mexikóban találtak meg; ez kétségkívül a tragikus végű Biela üstökös része volt. Ezt valószínűvé teszi azon tény is, hogy benne natriumot s konyhasót találtak.

A változot néhány jelenséget összefoglalva, képet alkotunk magunknak az üstökösök mibenlétéről, physikai tulajdonságairól.

Erre nézve a legkimerítőbb magyarázat Zöllner-től származik. Zöllner szerint az üstökös magja szilárd és folyós anyagok vegyületekből áll. Erre a magra a Napnak igen nagy bontó ereje van. Ha az üstökös a Naphoz közel jár, akkor a magnak a Nap felé fordított oldalán óriási gőzképződés indul meg, melyből a csóva keletkezik. Ezen folyamattal kapcsolatban az üstökös testén elektro-

Polgármesteri álmok.

Tisztújítás előtt, de meg üjlesztendő közéletével Havranek József polgármester. törvényhatóságunk első debattore rendszerint egy hatalmas tervvel, a város fejlődésére vonatkozó programmal lép a közönség elé és soha sem sikertelenül. Nem sikertelenül azért, mert még mindig sikerült elhitetnie a közönséggel, hogy a tervből lesz is valami, noha az eddigi tervek különböző változatokban ugyan csak tervek maradtak, a mi mégis megvalósult, az a város anyagi fejlődésére finansziális politika szempontjából kedvező soha sem volt.

Ismét újév előtt állunk, összegyűlemlert a polgármesteri asztalon sok vaskos akta, menekülni kell tőlük. A polgármester ismét a régi formát használja s a bizottsági testület ismét a maga szűk látókörével tekint bele a polgármesteri rejték-kamrába. A napokban bizalmas értekezlet volt a városházán. Ez az előcsatározás. A polgármesteri jelige: Székesfejérvár legyen *katonaváros*. E jelige mellett a közel jövő fejlődési terve szerint: a *Papnevelde-utca* rendeztetik; új *pósta- és távirtda-palota* épül; a régi *sörház* épületben sör vagy szappan-gyár lesz; a régi városi kórház átalakul *elmeegógyintézeté*; a régi megyei kórház modern *huszár-pótkeret laktanyává* formálódik; az Erzsébet-ligettel szemben *honvéd laktanya* épül; három osztály *honvéd-huszár* részére lovasági laktanya lesz és végül *csendőr-kaszárnya* díszíti a vásárteret.

Öszintén megvallva, az első és utolsó pont kivételével komoly garanciát a polgármesteri kijelentésben, még kevésbé teljesen tönkretett hitelképességünkben pedig reális finansziális alapot nem találunk. Mert hisz ha nem feleltük el az *1883-ban* kifejtett polgármesteri programot, mely a váraki csatornának bolívezésével kezdte volna meg a monumentális reform törekvéseket; ha visszagondolunk a millenáris közgyűlésnek az elfogadott polgármesteri indítványára, mely szerint a Bierbauer, Obermayer, Zichy és Kunze-féle házak helyén a millenáris városháza hirdette volna ezer esztendő emlékét a Kossuth-utca rendezése kapcsán; ha visszaidezzük emlékünke a Kossuth-utcai palotacsoport emléket a városközi központon: sok-sok egyebet nem említve arra a meggyőződésre kell jutnunk, hogy Havranek József polgármesternek a városunk fellendítésére vonatkozó terveit soha sem a komoly megfontolás, a lényeges körülményeknek, nevezetesen a pénzügyi helyzetnek higgadt mérlegelése szülte,

hanem születtek azok ötletek, esélyek, illuzorius-álmok következtében, mindenkor kényszerzubbonyban. Azért porhintésnek tűnik fel mindez a közönség szemében, a hol az élelítés már évtizedek óta nem jellegzetes vonás. Pontról-pontra megyünk:

A papnevelde-utca rendezése nehézségbe nem ütközött s felette kívánatos. Mintegy 6000 korona költséget igényel. A szeminárium a megyetéri sétányt kapja cserébe a Papnevelde utcában elkerített udvar-kertért. 1897-ben Dieballa György biz. tag eszméje volt ez s a polgármester ellenzése 4 szóval bukkott meg a rég óhajtott terv kivétel. Ez tehát nem új eszme s nem is a polgármesteré.

A *pósta- és távirtda palota* építése is csak embrióban van még. Nem tudom, mily formákban kapta a polgármester a biztató ígéretekkel a miniszteriumtól. Mindenesetre jól megfontolandó a kérdés, mert az állam nem igen szokott galválos ígéretekkel dobálózni vagy ha teszi is, az ígéretnél tovább nem megy.

A *sörház*-épület értékesítése, mint sör- vagy szappangyár, szép dolog. A sörgyár erős konkurenciával volna kénytelen megküzdeni, mert Dreher és Hagenmacher millióval találja magát szemben. Ez a vállalat kétes értékű, mert a vállalkozó részéről versenyképességet s kitartó tökélet igényel, a szappangyár felállításában sem bizunk, mert az hason terjedelmű helyiséget nem igényel.

Az *elmeegógyintézet* felállítása bármennyire szükséges, ez annyira egyenesenállami feladat, hogy e kérdésnek törvényhatósági uton leendő eredményes rendezését fixa ideának tartom. Tetemes áldozatot igényel az élő-halottak gyógyító gondozása ezt pedig egy teljesen tönk szélén álló város saját budgetje keretében magára nem vállalhatja. Jelenleg a napi ápolási díj III. osztályú elhelyezés mellett 1. k. 40 fill. *Ólva* beteg elhelyezése mellett 70 korona volna a napi bevétel, ez az összeg pedig a legszerényesebb viszonyok mellett sem fedzné a kiadásokat, a kölcsöntörlesztésre tehát gondolni sem lehet. Jól tudja ezt a polgármester úr is, hisz megbeszélte ezt a dolgot két évvel ezelőtt a közegészségügyi felügyelővel. Egyébként a vármegyei közg. bizottság kezdeményezésére az elmebetegék ügyének felkarolására országos mozgalom indult meg, azt kellene hathatósan támogatni s törekedni, hogy országos elmeegógyintézet épüljön városunkban.

A régi megyei *kórház*-ból modern huszár pótkeret laktanyát óhajt formálni a mi örök

tervező polgármesterünk. Már eddig is annyi pénzbe van ez az épület a városnak, hogy az aggintézet pénzével a további befektetéseket már csak azért sem helyeslehetjük, mert félt, hogy a gseft magának az aggintézetnek lesz rovására, mert hisz előnyére sehoggy sem lehet. Az a huszár-pótkeret városunk kereskedelmi vagy gazdasági forgalmát nem növeli, a bérösszeg pedig a kívánalmakkal szemben épen nem oly nagy, hogy gazdálkodási szempontból előnyös jogügyletnek tekinthetőnk.

Fogós kérdés a *bevárosi laktanya* kérdése. Három évvel ezelőtt az ez ügyben kiküldött vegyes bizottság elfogadta a szükséges és megállapított renoválással a Kossuth-utcai gyalogsági laktanyát a honvédség részére. Hollán tábornok azóta az ügyosztálytól elment, most már nem kell ez a laktanya. A katonaság egyszerűen kijelentette, hogyha nem épít a város új laktanyát, elviszik a honvédségre Székesfehérvárról. A felsővárosi laktanya-építés valóságos balhuzása volt a városnak. Építettek 2 zászlóalj részére laktanyát, rövid idő alatt szünek bizonyult, építettek hozzá két nem fűthető és nem szellőztethető nedves barack-termet, később elfoglalták a régi honvédkaszárnyát is, most pedig — a keretek időről-időre bővítetvén — ez a hely is kevés. Új laktanya kell! A honvédség a Malom-utcán 3, a Sár-utcában pedig még 4 ház helyére óhajta kiterjeszteni a laktanya épületét, ez esetben még egy zászlóalj legénységet kapna városunk. A polgármester az Erzsébet-ligettel szemközti levő üres telken tervezi az új honvéd-laktanyát két zászlóaljjal. Ez rossz üzlet, mert dacára annak, hogy csak egy zászlóalj jönne még városunkba, kaszárnyát két zászlóaljjal kellene építeni. Bármily jól jövedelmező objektum is a katonaság, a multban követett rossz laktanya-építési politika következtében most óriási teher nehezednék vállainkra.

A terv hetedik pontja szerint 3 osztály honvédhuszár részére kell laktanya. 175 huszár mintegy 20 tiszttel s talán 200 lóval érkeznek ez esetben városunkba. A lovas laktanya építése roppant költséges, az a kérdés tehát a fizetendő bérösszeg a törlesztés kölcsön fedezésére elegendő volna-e? Ily csekély létszám mellett ugyanis a forgalom emelkedése oly csekély, hogy ily nagy befektetésnél komolyan számba sem vehető. Ez a kérdés tehát nagyon is komoly megfontolást igényel s alig hisszük, hogy a megoldás kedvező kimenetel jelentse.

A *csendőrlaktanya* építése egészséges eszme

masság lesz szabaddá, a mely a Nap testén, az ott végbemenő jelenségek által felszabadult elektromossággal rendszerint egyenlő nemű, tehát taszítják egymást, ugy, mint két egy és ugyanazon elektromossággal megtöltött selyemszalón függő bodzabél golyócskák. Innen van az, hogy a csóva rendszerint a Naptól elfordított oldalán van. A fejlődő gőzök eleinte a Nap felé irányulnak, de a Nap felületén működő elektromosságok a gőzöknek a Nap felé irányulását lassankint csökkentik s mikor tovaterjedő képességüket legyőzték, a Naptól elfordított oldalra hajtják a fejlődött gőzokat, néha teljesen egyenes csóvákban, máskor kissé hajlított, de hosszú, majd rövid, de erősen görbült csóvákban.

A csóváknak e három alakja az elgőzölt anyag mineműségétől függ. Az első alakú csóvák eredetét hidrogén gáz kiáramlásának tulajdonítják; ebben az esetben a Nap taszító ereje 14 szer nagyobb, mint a vonzása. A második esetben a kissé hajlott csóvát szénhidrogén gáz kigőzöléséből származtatják, melynél a taszítás alig haladja meg a vonzást. A harmadik fajta csóva vas és chlór gázaiból keletkezik, itt a taszítás jóval kisebb, mint a vonzás. Ezen magyarázatot a szinkép-elemzés is megerősíti. E szerint az üstökös alakjából mindjárt azt is tudjuk, hogy minő anyagból áll. Az említett gázakon kívül még, mint láttuk, a nátrium-gáz is meg van az üstökösökben, erről azonban csak akkor szerzünk tudomást, ha az üstökös a Naphoz nagyon közel jár, mert a nátrium, a konyhasó-gáz kigőzölésére óriási felmelegedés szükséges.

A Nap nemcsak csóvát fejleszt a fényes magból, hanem oly rombolást is vihet benne végbe, hogy darabokra szagatja s minden darab

mint önálló test végzi mozgását. A csillagász csak akkor veszi észre őket, mikor földünk vonzó körébe jutva a levegőben való surlódás folytán, mint fényes hullócsillagok jelennek meg s egyesek a Föld színéig is lehatolnak. A szétromcsolódtott üstökös e darabkái igen kicsinyek, legtöbb a levegőben való surlódás szülte hőben teljesen elég, még mielőtt a Földre jutna. Igen valószínű, hogy derült éjszakáinkon itt-ott egy-egy lefutó csillag igen tragikus sorsát látta valamely üstökösnek.

Valóban örökké rejtélyes marad előttünk a Napnak e roncsoló hatása s hogy a Napnak e roncsoló hatása s hogy a Nap sugárzó melege hogyan gyakorolhat oly óriási hatást a kicsiny üstökös magra, hogy a belőle képződő gázok oly feszültséget nyernek, a mely őket millió mérföldnyi távolságra is elhajítani képes? Erthetetlen az is, hogy a kicsiny mag hogyan tud magából annyi anyagot kilövelni a nélkül, hogy nagysága csak egy kicsit is megváltoznék. Az is gondolkodóba ejt bennünket, hogy a csóva, ez a semmiség, e végtelen ritka anyag, honnan nyer oly szép, bájos halvány fényt, mert az bizonyos, hogy a csóva anyagának sűrűsége az üstökös magjának sűrűségénél több milliószor kisebb. Újabbán Crookes, Röntgen és más phisikusok kimutatták, hogy a levegő és a többi gázok is rendkívül megritkított állapotban fényleni kezdenek; ennél fogva az üstökös végtelen finom és ritka anyagu csóvájának fénye is érthető.

Az imént mondottaknál rejtélyesebb az üstökösök eredete, keletkezése. Csak annyit tudunk, hogy a világűr mérhetlen távolságából különböző irányokban a naprendszerünkön kívül eső régiókból jönnek Napunknak hódolatukat kifejezni, a mikor nem egyszer éri őket balsors.

Mivel annyi különféle irányú pályán mozognak, valószínűnek látszik az is, hogy Földünk is beleütközhetik valamely üstökös magjába. E jelenség a Földre, a naprendszer többi tagjaira hatással sem volna, de emberi érdekből nagyon számos kimenetelű lenne. A surlódás folytán eléggő szénhidrogén vegyületek, mint igen ártalmas gázok, az emberi és állati életet kioltanák. A Föld tengereivel és az emberek lakóhelyeivel együtt baj nélkül esnék át a veszélyen. E jelenség tisztán hypothetikus (feltételezett) jellegű és emberi számítás szerint legfeljebb minden 15 millió évben egyszer következhetik be.

A mondottakból világos, hogy bámulni való, csodálatra méltó még nagyon sok maradt fenn az üstökösöket illetőleg; épen a legcsiklandóbb kérdésekre nem tudunk teljesen kielégítő magyarázatot adni, ha mindjárt hatalmunkban áll is a Földtől millió és millió mérföldnyire fekvő birodalmakba testi szemekkel bepillantani.

Arra sem tudunk kielégítő választ adni, mikor várható az üstökös? Fényes üstökös bármely pillanatban megjelenhet az égen. Kisebb üstökös évenként átlag 3—4 szokott megjelenni. Ez idén is volt tudtommal 4. A legutóbbi dec. 2-án este 10^h-kor Giacobini fedezte fel Nizzában, ez azonban oly kicsiny, hogy 60—70 cmes lencséjű távcső is csak nagyon gyenge ködpontnak mutatja. Jelenleg északkeleti irányban mozog. Fényes üstökös 1910-ben biztosan látható lesz, ekkor a mai modern műszerek valószínűleg újból gyarapíthatják ismeretünket.

Most pedig zárszóként csak annyit mondhatok: „Magnus est Dominus in operibus suis.” Fenséges az Ur az ő műveiben.

Minden kiadást beleszámítva 20000 koronát igényelne a terv kivitele s az eddig felajánlott bérösszeg 10000 kor. volna, talán 11000 koronát is kaphatnánk. Az igazságügyi palota mellett emelkednék ez az épület s díszbe lenne a régi vásártérnek. Bizunk a keresztültüvelében, mert a terv reális alapokon nyugszik.

Általában véve a tervet, hogy *katona-várossá* tegyük Székesfehérvárt, helyeselni nem lehet. Tény ugyan, hogy a katonaság jövedelmező objektum, ámde az a körülmény hogy a vicinális vasutak követségében nagyon is drága piacunk még drágább lenne s az erkölcsi élet is lazulni fog, nagyon is megfontolandóvá teszi e kérdést. (K. b.)

UJDONSÁGOK.

— **A belvárosi katolikus kör** tapintatos vezetősége nagyon jól számított. A legjobb erők közül válogatott az ünnep számához s így a maga részéről az első lépést megtette a fényes sikerhez. De a felkért szereplők sem maradtak hátra. A felolvasás a maga nemében páratlan. Csak az volt a kár, hogy nem érték már be többen a különben elég tágas díszterembe. De sajnálni lehet azt is, hogy nem lehetett jelen az ország minden papája s mamája. Már előre jelezhettük, hogy a nagyhirű s még nagyobb eredményű felolvasást egész terjedelmében fogjuk közzélni a szerző becses engedelmével lapunk karácsonyi számában. A felolvasás címe mystikus burokban jelent meg s teljesen alkalmas volt az érdeklődés felkeltésére. A címből mindenre gondoltunk, de azt még sem mertük remélni, hogy a felolvasó ennyire lepezetlenül mutat rá az élet valódi s mélyeségeibe, orvosságára. Mert az emberi élet nehéz problémáinak legnehezebbjéről szólt a felolvasás. Mindennapi a *nevelés*, s mégis a létnek legfontosabb kérdése. Egy-egy élet függ a nevelés milyenségétől. És főleg manapság jelentős a kérdés helyes megoldása. A társadalom forrong, az eszmék hullámanak, a jövő kezd kialakulni. És a felolvasás nagyon hozzájárul ezen komoly kérdés helyes megfejtéséhez. A bójtról, az önmegtartóztatásról, a szent mise hallgatásáról, az istentiszteletről, a gyónásról s áldozásról — a lelki erő gyűjtéséről — szólt. Ezekben nem egy emberről, a nagy társadalomról volt szó ebben a felolvasásban s ezrek s milliók teszi s lelki boldogságáról. És a mi mindennél fontosabb: a gyermekeké mellett a szülők magasabb kötelességeit tárta fel. Megmutatta a felolvasó — *Károly* Ignác ciszt. r. főgymn. tanár — miképpen lehet a templomnak talán már unalmasá vált themáiról a felolvasó esteiken igazán érdekesítő módon beszélni. Oly eleven s oly találó volt a felolvasás minden szava sőt betűje, a milyen a leghíresebb regényé sem lehet. A felhasználhat képek s hasonlatok annyira tiszták s megkapók, hogy valamennyien lelki örömmel szemléltük azok belsejét. És a mellett annyi változatban, oly sok formába öltöztetve láttuk a felolvasó szívének-lelkének szép eszméit, hogy mindannyian megtalálhattuk bennük a magunkéit. A szerkesztet teljes harmóniája, az előadás könnyedén változatos s természetesen hullámzó hangja, a legbiztosabb mértékben eredményezték a talán nem is sejtett, annál kevésbé várt eredményt. Ez kell manapság. Az isteni egyház örök igazságai nem változhatnak, de ezeket a társadalmi kérdésekhez kell alkalmazni; az eszme hatalma örök, a külső formája lehet s legyen is új; megkapó s — ma már — érdekes! mint a milyen a felolvasó, mint a milyen volt a felolvasóiban. Lelkünkben üdvözöljük tehát a felolvasó *Károly* Ignác tanár urat s áldjuk az Istenet, hogy őt városunknak s benne körünknek adta!

Az estélyi magvát a pompás felolvasás képezte. De a honvédeknek sem szolgált kevesebb magasztalásra, mint eddig. Az a bámulatos precizitás, a lehelletszerű finomság, mely eddig is jellemezte a Frycsaj Richárd által vezetett kart, most is méltó volt önmagához s a díszes, hálás közönséghez. A hatás oly élénk volt, hogy a közönség mulattatására még a Dvorzák „Bagatellen” című részletét is eljátszották ráadásul. A hatalmas énekár szép előadása Kneifel Ferenc dícséri. Mindkét darabbal, de különösen az elsőtől teljes elismerést vívtak ki közönségünknek.

Lapunk legközelebbi száma, tekintettel a karácsonyi ünnepekre, szerdán, azaz f. hó 24-én délután jelenik meg.

— **A munkácsiét tisztelete.** A ki látta néhai *Schnetzer* Nándor ravatala mellett a város közönsége részéről megnyilatkozott részvételt, meggyőződhet arról, hogy a becsületes munkásságban eltöltött emberélet elismerésben részesül. Még most is érkeznek a gyászoló családhoz részvétel iratok s midőn egy *Zichy* Jenő, *Zichy* János gróf siet kifejezést adni a fájó részvételnél, fokozottabb mértékben tiszteljük azt a férfit, a ki a polgárok sorában is a társadalom minden osztályának becsülését vívta ki. Hogy pedig teljes legyen ru-dósításunk, megemlítjük, hogy a temetési szertartást *Janny* Ferenc ny. plébános végezte, a gyászisteniztetélet pedig *Károly* János c. püspök tartotta. A mult számunkban már említett koszorúszalagokon kívül még a következőket jegyeztük fel:

Kedves rokonának — Szabady János és családja. vszinte részvételül — *Karl* István és neje. Osziute részvételül — *Kovács* Károly s családja. A felejtethetlen kedves rokonnak — *Vaigand* család.

A gyászoló család a következőknek mond köszönetet a megnyilatkozó részvételért:

Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó barátaink és ismerőseinknek, kik felejtetlen férjem elhalálása alkalmával fájalmunkat részvétük bármely megnyilatkozása által enyhíteni igyekeztek, ez uton fejezem ki egész családom nevében is hálás köszönetemet. Özv. *Schnetzer* Nándorné.

— **Érettségi vizsgálat.** A helybeli főgimnáziumban *Spiők* Lajos kir. főgagzató elnöklete alatt ma folyt le a pótló és javító érettségi vizsgálat. A vizsgázók mindannyian kielégítő eredménnyel állották ki a kérdéseket, köztük *Hausmann* Ilona gimnáziumunkban az első női érettségiző.

— **A népkönyha.** A jótékony nőegylet megkezdte áldásos működését. A munkanélküliek, az éhezők, az elhagyottak szívét az Isten áldó hálaérzet fogja el, hiszen van, a ki nyomorúságukat megérteni a fájdalomtól kifacsart könyveiket letörölni kész. 180 adag ételt osztottak ma ki a szegényház konyháján, ebből 40 a nőegylet szegényeinek jut. S hogy mily nagy a szeretet találékonyasága, tanusítja az is, hogy a Nőegylet nagyszívű elnöke terve szerint külön helyiséget építenek a diérgő ebédváróknak. *Szőgyény-Marich* Julia ott osztja parancsait, vigasztalja a szenvedőket, tanácsot ad, békét s a mit esdve várnak: éhséget csilapít. Emberek, ha szívetek van, ha a nyomorúságon segíteni óhajtok, ne feledkeztek meg a jótékony nőegyletről, a mely a nyomor könnyeit van hivatva letörölni.

— **Koszorúmegváltás.** *Schnetzer* Nándor kereskedő, köztiszteltben álló polgártársunk elhunyt alkalmából egyik rokona, özv. *Hantos* Nándorné szül. *Pénzes* Mária koszorúmegváltás címén 10 koronát adományozott a jótékony nőegylet céljaira. Ezért köszönetet mond *Re* Istvánné pénztárnok.

— **A színházi bizottság figyelmébe.** Nagyon valószínű, hogy állandó rovatot kell nyitnunk e cím alatt. Azt tapasztaljuk ugyanis, hogy színházunk arany-kulcsos páholy-vitézei a kukker használatán kívül egyéb, pedig a színházzal szoros kapcsolatban levő dolgok iránt egyáltalán nem érdeklődnek, pedig ugyancsak lenne ám erre térünk. Már egy alkalommal szavá tettük a nádortúcai trafiknak monopolizált színházi jegyirodáját, a miről most is kénytelenek vagyunk említeni tenni. Köztudomású dolog, hogy *Kunhegyi* színigazgatót valami financiaiis obligó köti a *Krausz*-féle trafikhoz. Ehhez semmi közünk. De ahhoz már közünk van, hogy ez az ügy színházi jegyekkel nyerjen elintézését. A *Krausz*-trafik ugyanis beállt tömeges szelvénybérletnek s a tartozás fejében a jobb helyeket lekötötte. E helyekre jegyet délig csak *Krausz* Verona trafikjában lehet. Az el nem adott jegyek este a színházi pénztárhoz kerülnek így történt meg, hogy pl. nem kaptott akárhány polgár földszinti páholyjegyet, vagy l. r. zártszéket, este pedig látta, hogy több ilyen hely üresen maradt. Ez az, a miért felszólalunk s a miért igen sokan a színházat nem látogatják. Nagyon helyesen teszi ezt a közönség, mig ez a handlé-állapot tart. A színházi jegy nem ócska ruha, a mivel ószeres módjára handlérozni lehet.

Ha már *Kunhegyi* igazgatóknak nincs elég érzéke az ilyen dolog iránt, kérjük a hatóság intézkedését, nehogy ez az állandó rovat kellemetlen-seget okozzon!

— **A főgimnázium gyászja.** A halál kéréheletlen kaszája egy ifju lelket oltott ki a főgimnázium tanulóinak sorából. *Gervain* István IV. o. tanulót kísérte ma ki néhány tanár s tanuló a halottak országába. A korán elhunyt tanuló még szerdán a ciszterciek templomában a *Rorate* misén oltárszolgálatot teljesített, tegnap — pénteken — este 8 órakor pedig már elköltözött az élők sorából. Jó szüleinek, a tanári karnak s a tanuló társaknak mély fájdalomt a teljes számu testületi megjelenés sem enyhíthette, most a betegség fertőző lévén az orvos ettől a szép kegyeleti kifejezéstől eltiltotta az intézetet. Korán szállt el, 14 éves korában. Elt, hogy megszeresse az életet; meghalt, hogy a mit itt elvesztett, megnyerje a jó Isten angyalainak társaságában. Lelke üdvéret a főgimnázium heffőn requiemet mutat be az örök Istennek. Nyugodjék békében!

— **A csákvári róm. kath. Legény-egylet** f. hó 26-án a legény-egylet helyiségében saját könyvtára javára *Karácsonyi* pásztorjátékot rendez. Bejápti-díj: I. hely 1 korona, II. hely 60 fillér, III. hely 40 fillér, gyermekeknek: 20 fillér. Kezdeté esti fél 8 órakor. Előadják az alkalommal *Erdősi* Károly 3 felvonásos, gondolatokban gazdag pásztorjátékát: „A győzedelmes szeretet”-et.

— **A törvényház vizsgálata.** Tegnapelőt meg-nyílt az idő, a határ ugyan nem virult, de a világra szóló törvényház folyosóin csak csonakkal lehetett közlekedni. Az ablakok jegvirágai olvadni kezdtek, s mert az ablakok védő, illetve vízvezető csatornákkal mensesek ellátva, a víz elöntötte a folyosókat. Az első mentő *Daróczy* István törvényszéki elnök volt. Maga mellé vett három szolgát és szivacsos rongyokkal itatuk fel a vizet. Nem utolsó dolog, hogy szolgák végzik ezt a munkát, mikor a rabok száma százon felül van. Hja! de ezt *Lengyel* felügyelő ur nem tűri. (Nagy ur ám az!) Megjegyezzük, hogy a telek-könyvi hivatalokban már rohdah a padló s mindezeket látva az építő vállalkozók arra kérék az elnökök, reparáltassa meg a kisebb bajokat, ne-hogy egy év után sok legyen a reparálni való. Ez ám az az agyondülesért modern törvényház!

— **A pósta és a karácsony.** *Szalay* Péter, a pósta és távirá vezérigazgatója felfüggesztette az összes pósta és távirá-hivataloknál a vasárnap munkaszünetet holnapra vagyis f. hó 21-ikére. *Szalay* azért adta ki rendeletét, hogy a póstafor-galmat könnyebben tudják lebonyolítani és tor-lódások ne legyenek.

— **A vonat kerekelt alatt.** Három szarvas-marha végzetes tragediájáról ad hírt *Zichy*-falvai tudósítónk. F. hó 18-án este a 7 óra 26 perckor *Zichy*-falvára érkező vonattal *Zichy* János gróf részére 64 drb. szarvasmarha érkezett. A velük jött hat kísérő minden lehető elköveztet az állatok kirakásánál s mégis a legnagyobb illetkezettük dacára már az állomásnál megszökött 5 drb. szarvasmarha, a melyek körül 3 a pályatesten szaladt. E közben futott be *Veszprém* felől a 9 óra 40 perckor érkező vonat, még pedig a három szarvasmarha legnagyobb veszedelmére. A vonat ugyanis mind a három állatot elgázolta. A hatóság megjejtette a vizsgálatot s megállapította, hogy a vasúti személyzetet mulasztás vagy gondatlanság nem terheli.

— **Meghívó.** A „Vízvárosi Hazafias Magyar Asztaltársaság” f. évi december hó 21-én d. u. 6 órakor a *Varga* István-féle vendéglőben (Alsó Királysor 2.) rendkívüli közgyűlést tart melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Gázömlés.** A városi árvalház lakóinak nyugalmát szokatlan dolog zavarja négy nap óta. A földszint pincelakásaiban (botnyá és gyalázat, hogy oly helyiségben helyeztek el humanitarus intézményt!) oly erős gázszag ömlött ki, hogy többen megbetegedtek. Eleinte nem tudták az okát, mivel az intézetben nincs is gázvilágítás, mig végre rájöttek a veszedelem forrására. Napokig nem mertek gyertyát gyújtani, félve a robbanástól. Tegnap aztan fölbotított az utca burkolatát s ma megtalálták a nagy hidegtől ketté-repedt csövet, mely az egész intézetnek oly komoly veszedelmet okozott.

I R O D A L O M.

A vegyi ruha tisztítás a gazdálkodás, a mai kor iparágának egyik első helyét foglalja el. A vegyi utoni tisztítás által nemcsak a tisztaságot éri el, de egyúttal a szövet vagy ruhadarabok a moly és bacillusok és más betegségek ellen is megfertőtlenítettek.

Ez ideig Magyarországon kevés helyen van bevezetve, mert a sok kontár elnyomta ennek fejlődését, a mit a nagyérdemű közönség eddig nem vett figyelembe, pedig egy a ruhadarabra, valamint az emberi egészségre szerfölött veszélyes, ha a ruhák rendetlen kezelés és tisztogatásban részesülnek. Az ilyen kontárok nem rendelkeznek sem berendezéssel, sem a kívánt gyakorlattal, mire a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívom, hogy az ilyen kontároknak kezükbe ruhadarabokat adni óvakodni méltóztatassanak.

Teljes tisztelettel
PAPP KÁROLY,

selyem kelme festő és vegyi ruhatisztító.
Városház-tér 5.

S Z I N H Á Z.

Csütörtök, dec. 18.

Postásfiú és huga. Restelkedtünk mi színházban levők, mert a szinpadon többen voltak, mint a nézőtérben. De hát ennek oka cseppet se a közönség, hanem a direktor egy újabb baklövése. Ha már háromszor ment ez a darab szép házzal Margó Zelma szereplése mellett, hogy tudta rászánni magát a direktor, hogy negyedszerre ugyancsak rendes helyárrakkal Margó Zelma helyére Harkányi Gizellát állítsa oda, aki annyira van Margótól, mint . . . no nem mondunk hasonlatot, mert Harkányit igen kedves, temperamentumos művésznőnek ismerjük, de azt már nem ismerhetjük el, hogy olyan darabban, mint pl. a fenti, ahol a darab egész sikere a cimbéli két szereplőnek tulajdonképen az egyéniségére van építve, Margót helyettesítessék. Pedig parkodott, annyira parkodott, hogy attól féltünk, mikor a: „Minálunk, mi így csinálunk . . .“ chansont énekelt, hogy a kezét-lábát eldobálja. Elhibázott szereposztás volt ez. Adták volna először a darabot Harkányival, a közönség érdeme szerint megdicsérte volna őt, és azután Margóval; de így ennek a darabnak, a mely pedig kasszadarab volt, erősen beadtak.

Péntek, dec. 19.

New-York szípe. Ez jó vicc volt. Csütörtökön Harkányival rendes helyárrakkal üres, pénteken Margóval félheleárrakkal telt ház. Vagy tán humanitás volt Margót pénteken felleptetni, hogy a zóna-közönség is gyönyörködhessek benne? No hát a vasárnap délutáni közönség nem igen volt képviselve, mert a rendes színházlátogatók lehetetlen nem igen engedik el az alkalmat, hogy Margót láthassák; a lényeg csak az, hogy féláron látták, ezzel pedig a direktor vesztett. Merjük hinni, hogy ez a darab tegnap rendes helyárrakkal — azt is számítva, hogy Margót régen láttuk — ugyanigy megtöltötte volna a színházat, a mint hogy szombatra is telt házat jósolunk, ma pedig a *Postásfiú és huga* Harkányival fél helyárrak mellett szintén szép házat tudott volna összeverbuválni.

Az előadás persze remekül sikerült. Mindenkinék a kisujjában van már a szerepe, valamennyien jókedvvel játszottak és a közönség kellemesen töltötte el az estét.

Egy bizalmas kérdéssel is szállunk a direktor urhoz. Im már teljes egy hónapja működik a társulat városunkban; hogy lehet az, hogy P. Lukács Juliska és Kenedich Kálmán, az „állandó vendégek“ még nem mutatkoztak? Hogy lehet az, hogy a társulatnak egy elsőrangú szerepkörre hirdetett tagja, Kunhegyi Miklós, eddig csak egyetlen egyszer lépett fel? Ha olyan borzasztó elfoglaltsága van, miért fungált neve az előleges színházi jelentésben a működő tagok közt? Elődjé, Halmay, még jobban el volt foglalva, tán nem is játszott olyan jól, mégis föl tudott lépni hetenkint kétszer-háromszor. Szóval a most említett három nevet, ha már az előleges jelentésben szerepeltek, szeretnénk a szinlapon is látni.

Szól.

A fővárosi 1848-49-i Múzeum fölkeri mindazokat, kik még a megtartott Vörösmarty-kép árával hátralékban vannak, hogy küldjék be azt a múzeum címére, mert néhány nap múlva az Ereklje-múzeum az illető megye lapjában akarja köszönetét nyilvánítva közölni ama hazafiás derék községek, egyletek, magánosok stb. neveit, a kik a Vörösmarty-kép árát már behúzták. A *Vörösmarty Gyűjtemény* vásárol és kiadványaiból való díszes képekért elcsérél a nagy költőre vonatkozó emléktárgyakat: okmányokat, könyvcínek rögzített kiadását stb. A ki valamely megszereshető Vörösmarty emléktárgynak csak a hollétét is tudatja, azért a költőnek egy igen szép életnagyságu arcképét kapja ajándékba a Vörösmarty-Gyűjteménytől (Budapest, IV., Városház-utca 14.)

Anyakönyvi statisztika

1902. évi december hó 13-tól december hó 20-ig.

I. Születés.

Született: 8 fiú, 17 leány. Ezekből törvénytelen fiú: 5, leány 16; törvénytelen fiú: 3, leány: 1; halva született: 0 törvényes fiú, 0 leány; 0 törvénytelen fiú, 0 leány. — Összesen: 25.

II. Halálozás.

Elhalt: 20 fi, 8 nő. Ezekből 5 éven aluli törvénytelen fiú: 8, leány: 2; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 5 éven felüli fi: 12, nő: 6. — Összesen: 28.

E szerint a születést a halálozás 3-mal mulja felül.

Elháltak: Vendég András, földm. napsz., 71 éves, véres agyuta, Felső-Királyos 33. sz. — Promber István, r. m. kath., 2 éves, diphteritis, Járvány-kórház. — Özv. Wiegner Pálné szül. Penner Anna, róm. kath., földm. napsz., 76 éves, végelgyengülés, Szt. György kórház. — Herz Sándor, róm. kath., tehenes, 59 éves. nőten, idült gyomor- és bélhurut folytán kimerül, Szt. György-kórház. — Vendég Ferenc-róm. kath., kisbirtokos, 56 éves, idült veselő, Kertalja 12. sz. — Mocsáry József, róm. kath., déli vasúti kiségitő fűtő, 49 éves, tüdővizonyó, Szt. György kórház. — Jádi Ferenc, ev. ref., 17 hónapos, agyhártyalob, Csapó-utca 10. sz. — Barna Anna, róm. kath., 5 éves, vörheny, Sörpince-utca 70. sz. — Kovács János, róm. kath., magánzó, 59 éves, agyhártyalagyulás, Palotai-utca 24. sz. — Özv. Szakál Jánosné, szül. Fitzner Katalin, róm. kath., 77 éves, agyvérömlés, Patai-utca 17. sz. — Tógl Margit, róm. kath., 1 éves, gyomor- és bélhurut, Halász-utca 8. sz. — Pridafka Tibor Ferenc Mária, róm. kath., 1 és ½ napos, veleszületett gyengesség, Kossuth-utca 5. sz. — Gál János, róm. kath., földm. napsz., 58 éves, tüdővész, Csorda-utca 7. sz. — Barna Ferenc, róm. kath., 4 éves, vörheny, Sörpince-utca 70. sz. — Csitke Károly Ádám, ág. hitv. ev., 2 éves, vörheny és runcsoló toroklob, Ráchegy 1192. — Pálinkás (utónevet nem kapott) ev. ref. 18 óras, koraszülöttség, Gyümölcs-utca, 3. sz. — Fister József, róm. kath. 4 éves, vörheny, Berényi-utca, 5. sz. — Nagy Gábor és Valkó Mária halvaszúli leánya, Mann-féle téglatelep. — Schnitzer Nándor, róm. kath., üveg- és porcelánkereskedő, 67 éves, szívvelhűdés, Szőgyény-Marich-utca, 5. sz. — Szabó Ferenc, róm. kath., 6 éves, vörheny, Pagony-dűlő. — Barna János, róm. kath. 2 éves, vörheny, Sörpince-utca, 70 sz. — Lechner Katalin, róm. kath., 5 éves, vörheny, Felsőkirályos, 20 sz. — Apolczér Teréz, róm. kath., 7 éves, vörheny, Öreghegy, 855. sz. — Rohonczy István, róm. kath., háztulajdonos, 79 éves, végelgyengülés, Fűrdősor, 7. sz. — Langhammer Gizella, róm. kath., varrónő, 42 éves, szervi szívbaj, Simor-utca, 9. sz. — Szilágyi Mihály, ev. ref., földm. napsz. 78 éves, aggkori végelgyengülés, Szt.-György kórház. — Rózsa István, róm. kath., napszámos, 50 éves szervi szívbaj, Szt.György kórház.

III. Kihirdetés.

Bocskai Lajos-Gyula-Ádám, tb. árvaszéki elnök, árvaszéki ülnök, Fogaras és Szeitz Margit-Zsófia, Regina, Széksejérvár. — Babotai József-János, kisbirtokos és Horváth Teréz, Széksejérvár.

Táncanfolyam megnyitás!

Alulirott okl. tánctanár Magyarországi Központi Táncitanítók Egyesületének ellenőre, Balaton-Földvár állandó tánctanára, van szerencsem tisztelettel tudatni a nagy közönséget, hogy 1903. Január 1-én az Iskola-utca 10. sz. a. Langraf-féle házban

a tánc- és illemoktatást

megkezdem.

Beiratkozni lehet naponta lakásomon Iskola-utca 8. sz. II. ajtó.

A nagy közönség szives pártfogásába ajánlva, maradok kiváló tisztelettel

Bauer Antal Zsigmond,
okl. tánc- és illemtan.

Karácsonyi cukorka-áru

≡ KIÁLLÍTÁS ≡

megtekintésére felhívom a nagyérdemű közönség b. figyelmét.

Minden e szakba elképzelhető: csokoládé-cukorka, cukrászdai sütemény és karácsonyfa-díszek ezer-és ezer fajtája bámulatos olcsón kaphatók.

Lakodalmi, báli és más alkalmi sütemények és torták megrendelhetők helybe és vidékre.

Tisztelettel

Kitreiber Nándor utóda,
első székesfehérvári cukorka-gyára,
Nádor utca 10. sz.

Szólóoltványok

szokvány-minőségben és európai nemzeti gyökezes és színes vezetők mélyen lecsillított árakkal! Oltványok ára 50-100 ft. Mindenki a legkiválóbb bor- és eseményciklokból, fajlisztból, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felel, úgy az oda- és visszaszállítás költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiany nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebbeli sajtóságotól az én költségemen hátha szállítva tekintheti meg.

É L Ő K E R Í T É S.

Gladitschla-csemetek és magvak.
Óriás üdvözl, igen gyorsan fejlődő sörénygyökények. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmi-féle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen károsítatlanok. Minden évszázadban egyszer csak rajzolnak ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékelve. Rövidebb tájéko, az véget szíves fénynyomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelés költségteljes nélkül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap azonnal, ki címét egy levelelapon tudatja, mely úncsán az a ház vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanak, városon, falun, pusztán, gazdaság vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekesen áll, kik rendetlen semmit sem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgáltatást tesznek.

Diócsemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül terjedt.

Cím: „**Ermelléki Első Szólóoltvány-Telep**“
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

TEA

	1 deka.
Törmelék tea	3 kr.
Souchong finom	5 kr.
Kaisow orosz	8 kr.
Mandarin kínai val.	10 kr.
Császár keverék	10 kr.
Assan nagyon erős zamatos	14 kr.
Pecco virág, zamatea	12 kr.

Klgrm vételnél olcsóbb.

SZIGETHY TESTVÉREK

FÜSZER. CSEMEGE.
ÉS BORKERESKEDŐKNÉL

* SZÉKESFEHÉRVÁROTT. *

Kossuth-utca.

RUM

	1 liter.
Cuba rum	frt. 1.20
Ananas rum	„ 1.80
Jamaikai legfin.	„ 2.20
Jamaikai különleges	„ 2.80
Brazíliai 1 1/2 liter	„ 1.50

E fajok
kicsinyben is kaphatók.

TÖGL és SZLANYINKA

férfi-szabók

Sz.-Fejérvár, Szt.-Imre-utca 1. sz.

Van szerencsénk a m. t. közönséget értesíteni, hogy megérkeztek az őszi és téli idényre való legújabb divatu szövetek, melyből mindenkor dús raktárt tartunk.

Jutányos ár és pontos kiszolgálás!

Dúsan felszerelt nagy raktárunk **összes áruját** mélyen leszállított**mesés olcsó áron** bocsájtjuk eladásra!

Karácsonyi Alkalmi Eladásunk

eztall csudával határos
meglepetés lesz tisztelt
vevőinknek!

Tessék olvasni!

	méter ár.		méter ár		
Jó mosható divatbarchet	19 kr.	Tiszta gyapju fekete kelmék	83 kr.	Dupla széles női posztó	
Elsőrendű szövött barchet		120 cm széles		valóban bámulatos olesó, 1 mtr.	47 kr.
legszebb mintákban	25 kr.	Francia cibelin kelme		Nyárról visszamaradt mosókelmék	
Kitűnő minős. zsinór barchet		különlegesség! 125 cm. széles	115.	remek minták, kitűnő minőség	17 1/2 kr.
minden színben	25 1/2 kr.	Angol costüm szövet		Elegáns női kabát	4 frt. 95.
Tourista flanel 80 cm. széles!		120 cm. széles tiszta gyapju	68 kr.	Szörme nyak és karmantyú 1 frttól kezdve!	
legszebb blouz és pongyola	27 1/2 kr.	Több 1000 méter mosó bársony		1 vég „Csillag“ vászon minden	
Festő vászon		legszebb divatos bluzokra	55 kr.	célra alkalmas, jó minőség	6 frt 25.
szenzációs olcsóság!	18 1/2 kr.	Angol himalaya kelme		1 vég kitűnő lepedő vászon	5 frt. 25.
Divatos kamgarn szövet 120		125 cm. széles	65 kr.	1 vég Schroll siffon 30 rőf	5 frt. 75.
cm. széles bámulatos olesó	36 kr.	Legszebb selymek bluzokra és		1 vég Kanavászon 30 rőf	4 frt. 50.
Dupla széles ruhaszövet		ruhákra már 71 krtól kezdve!		1 vég brocat-damaszt	
még soha nem létezett	20 1/2 kr.			ágyneműre 30 rőf	6 frt. 75

Áruház a „KÉK CSILLAG“-hoz

Székesfehérvár, nádor-utca.

Első székesfehérvári aranyozó- és templomdiszító műterem

és saját készítményű

TÜKÖR-, KÉP- ÉS KÉPKERET-RAKTÁR.

Alapított 1865-ben.

Jelenlegi tulajdonos: **Hj. Schaumann József**, aranyozó- és templomdiszító,
ki bármiféle új és régi aranyozást, templomdiszítést és minden e szakmába vágó munkát és
szent szobrokat tartós és jó kivitelben, jótállás mellett készít.

Raktár és iroda:

SZENT IMRE-UTCA,
(Barátok épülete.)

SZÉKESFEJÉRVÁR,

ISKOLA-UTCA,
(6. szám.)

NOVENA.

azaz kilencnapj a játosság
Jézus szentséges szívéhez va-
lamely különös kegyelem
elnyerésére. Kötve 60 fillér,
füzve 40 fillér darabonkint.
Kapható és megrendelhető
Rózmán István Budapest,
VIII., Szentkirályi-utca 23 a.

SCHMELEER JÁKÓ

Székesfehérvár, Nádor-utca 6. szám.

ezelőtt:

Szekerák és Hornyánszky.

Alapítottattott 1803.

Legrégibb és előnyösen ismert
norinbergi-, diszmű-, fegyver-,
hangszer- és játék-áru
különleges tárlatát a nagyérdemű
helybeli és vidéki közönség kegyes
pártfogásába ajánlja, hol óriási vá-
lasztékban, meglepetésszerű mű-
ipartárgyak jutányos szabott ára-
kon kaphatók.

SZALAY GYULA

* * * műorgona építő intézete * * *

ALAPITTATOTT 1879. SZÉKESFEHÉRVÁROTT, ALAPITTATOTT 1879.
* * LÖVÖLDE-UTCA. * *

Elfogad megrendelést a legújabb rendszerű templom- és hangverseny-
orgonák elkészítésére hat évi jótálás mellett. Raktáron tart kisebb és
közép nagyságu új és átalakított templomorgonákat. Zongorák, pianinok
és harmoniumokat. Orgonák évi kezelését és gondozását mersékelt áron
eszközi az ország bármely részében.
Költségvetést ingyen és bérmentve küld.

Másolat.

Jegyzőkönyv, mely felvételei Gyulafalván, 1898. év Október 12-én az orgona
átvétele ügyében.

Alulírottak megjelenvén, hogy Ó Nmsága Császká György kalocsai érsek úr ál-
tal épített templomunkba felállított új orgonát megvizsgáljuk, oit a következőket
tapasztaltuk:

Az / . a. mellékelt tervezetnek az orgona úgy külsőleg, mint belső szervezeté-
ben teljesen megfelel, a mit tiszta lelkiismerettel nevünk aláírásával bizonyítunk.

Miután Ó Nmsága Kegyelmes Urunknak az orgona építésért leghálásabb kö-
szönetünket nyilvánítjuk a község nevében, elismerjük, hogy az orgona kedves benyo-
mást tesz imponáns alakja s román stylu külseje által a szemlélőre és kellemes, átható,
tömör, tiszta hangjával uralja gyönyörű templomunk minden legkisebb részét; ezért az
építő Szalay Gyula urnak hálaival adózunk e helyen.

K. m. f. (P. H.)

Weisz Mihály s. k., lelkész.
Kúcséra Gyula s. k., kitanító.
Kalona József s. k., tanító.
Székely Sándor s. k., közs. jegyző.

Lábodi András s. k., bíró.
Rohacsék Antal s. k., II. bíró.
Szekeres András s. k.
Soós Mihály s. k.

A megrendelést
bérmentve eszközöljük.

A nagy karácsonyi vásár megkezdődött.

A legjobb hírnévnek örvendő női divatruházunkban

Mintákat
bérmentve küldünk.

Rendkívül nagy
választék női
fehérneműekből.

DEUTSCH MANÓ ÉS FIA

Férfi gyanju-
szövet már
1 frt. 20 kr.-tól
kezdve.

Székesfehérvárott, Városház-tér, saját házában.

Szenzációs konkurencia nélkül olcsó árak, rendkívül nagy választék.

75 centiméter széles gypot
flanell métere 16 kr.

Dupla széles divat kelme
már 24 krtól kezdve.

Dupla széles női posztó már
36 1/2 krtól kezdve.

Szines
angol mosó *
* bársony
65 kr.

Rendkívüli olcsóság! 140 cm.
széles angol divatkelme 57 kr.

120 cm. széles vízhatlan
loden már 66 1/2 krtól kezdve.

Dupla széles fekete szintartó
divat kelme már 40 krtól.

Szines és fehér
zsebkezdők
minden árban.

Remek mintájú bársony fla-
nell métere már 30 1/2 krtól.

Kitűnő mintájú mosó parget
métere már 18 krtól kezdve.

1 darab gypot fejkendő már
24 krtól kezdve.

Kérjük ezen mesés olcsó árakat ismerősei körében terjeszteni.

Szines és fekete selymekből gyári nagy raklárunk van.

Az előre haladt évad folytán nagy választékban raktárunkon levő női felöltőket rendkívül olcsó árak mellett árusítjuk.

Mintákat
bérmentve küldünk.

Különleges kivitelű angol és francia női divatkelmekből dús választék.

A megrendelést
bérmentve eszközöljük.